

VILÁG OSSÁG

**Közöljük
 a hazatért
 hadifoglyok
 névsorát**

KOLOZSVAR,
 1947 szeptember 20, szombat

A MAGYAR NAPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. ÉVFOLYAM
 230. szám

Megállapították a dolgozók kenyérfejadegiját

Fizetik a köztisztviselőket — Készül az igazságügyi reform

Néhány nap múlva megkezdik a dolgozók új élelmiszer és ruházati ellátó könyvecskéinek kiosztását. Az új ellátó könyvecskékre a dolgozók különböző csoportjai a következő pótfejadagot kapják kenyérből:

A föld mélyében nehéz testi munkát végzők, valamint a vasuti mozdonyvezetők és fűtők napi 45 deka kenyéret kapnak a rendes fejadagon kívül.

A nehéz testi munkások, főleg a fémiparban, a petróleum iparban, a földgáz-társaságnál, a vegyiparban, az üvegiparban és a gumigyártásnál, a cementgyártásban, a nyomdaiparban, a szállítási vállalatoknál, a textil-, bőr- és faipari, az élelmiszer iparban, végül a papír és cellulóz iparban foglalkoztatott dolgozók napi 20 dekával több kenyéret kapnak a megállapított fejadagon felül.

A kollektív szerződés keretében dolgozó többi munkások napi 10 deka kenyérral kapnak többet a rendes napi 35 deka fejadagon felül.

GROZA PÉTER MINISZTER- ELNÖK ÉS A DEMOKRA- TIKUS PÁRTOK KÜLDÖTT- SÉGÉNEK LÁTOGATÁSA A SZÖVETSÉGES ELLENŐRZŐ BIZOTTSÁGNÁL

BUKAREST. — Még a szovjet követségben lezajlott ünnepség előtt — amelyről már beszámoltunk — Groza Péter miniszterelnök és a DPB-t alkotó pártok küldöttsége tisztelő látogatáson jelentkezett a Szövetséges Ellenőrző bizottságon Szuszajkov vezéreztetésénél, hogy a kormány és az ország nevében köszönetüket fejezzék ki azért az áldásos tevékenységért, mellyel a fegyverszüneti szerződés megkötése óta az országot a demokratikus fejlődés útján segítették.

— Kötelességünknek érezzük kijelenteni — mondotta a látogatás alkalmával beszédében Groza miniszterelnök — hogy a Szövetséges Ellenőrző bizottsággal való baráti együttműködés révén megteremtett átalakított állva tovább folytatjuk a baráti kapcsolatokat kiépítését a békeszerető népekkel.

Szusajkov vezéreztetés válaszában elismeréssel szölte a kormány és a demokratikus erők erőfeszítéséről és sok sikert kívánt a kormánynak, a parlamentnek és a román népnek a demokrácia megerősítésére kifejtett további munkájukban.

KÉSZÜL AZ IGAZSÁGÜGYI REFORM

Patrascanu igazságügyminiszter által a közeljövőben bejelentett igazságügyi reform rövidesen a megvalósulás szakaszához érkezik. Jelenleg az igazságügyminisztériumban a törvénytervezet előkészítésén dolgoznak, a már ismertetett alapelvek szerint. A törvénytervezet valószínűleg még a jövő hét folyamán a mi-

nisztartás elé kerül. A törvénytervezet szerint újból felállítják az esküdtisékeket, míg bizonyos bírósági tanácsokba népbírákat neveznek ki.

A MUNKASEGYSÉGFRONT ÜLÉSE

A munkásegységfront szerdán este ülést tartott. Gazdasági és politikai kérdéseket vitattak meg.

Ebből az alkomból megállapították, hogy mindezen kérdésekben a két munkáspárt teljesen egyetért.

Valószínű, hogy ezen a héten ülést tart a DBP politikai tanácsa is.

Ma fizetik a köztisztviselők szeptember 1—15 esedékes fizetését

A gazdasági helyreállítással megbízott miniszterközeli bizottság úgy döntött, hogy a köztisztviselők szeptember 1—15-re esedékes fizetésének folyósítását a mai nappal megkezdik. Ezeket a fizetéseket hónap végéig minden köztisztviselőnek meg kell kapnia.

MENNYI LISZT SZALLIT- HATÓ SZABADON ÉS MENNYIHEZ KELL SZAL- LITÁSI ENGEDÉLY?

Az ipar- és kereskedelmi minisztérium a közönség tájékoztatására ismételtelen közli, hogy 25 kiló lisztet, vagy ennyi súlyu gabonát bárki szabadon szállíthat, minden-nemű engedély, vagy alakóság betartása nélkül, viszont a 25 kilót meghaladó lisztet vagy gabonát elkobozzák az illetőtől.

Kivétel ez alól az általános szabály alól csak azok a termelők, akik a gabonabeszolgáltatás után rendelkezésükre maradt gabonaféléket vagy az abból készült élelményeket bármilyen mennyiségben szállíthatják az értékesítési

piacokra, az illetékes vármegyei gazdasági hivatal különleges szállítási engedélyével és a törvényben előírt többi feltételek (adóki fizetés, stb.) betartása mellett.

A SZOMSZÉDALLAMOKKAL KÖTÖTT KULTURÁLIS EGYEZMÉNYEK A PARLA- MENT ELŐTT

BUKAREST. — A képviselőhá-
 csütörtök délutáni ülésén napi-
 rend előtt Vantu közunkügyi
 miniszter bejelentette a 826—1946
 és a 998—1946. számú törvények
 módosítására, továbbá a cseh-
 szlovák—román, jugoszláv—ro-
 mán és bolgár—román kulturá-
 egyezmények ratifikálásáról szóló
 törvényjavaslatokat.

Ezután egyes képviselők intéz-
 tek kérdést különféle ügyekben a
 kormány tagjaihoz, majd a kép-
 viselők résztvettek a bányász- és
 petróleumügyi, a nemzetnevelés
 ügyi, a közigazgatási és törvény-
 hozzási szakszervezetek tanácsko-
 zásain.

35.000 milliomos kudarc

Súlyos belpolitikai válság viharozott le az elmúlt napokban Csehszlovákiában. A reakció még virulens elemei megpróbálták a szó szoros értelmében kirombantani a kulcsponciókból az ösztönt demokráciákat.

A három miniszter elleni me-
 rénylet, a Szlovákiában leleplezett
 messzeugró összeesküvés, mely
 szeparatista szándékokat melenge-
 tett és Benes elnök életére is tört,
 mind csak tünetei, külső megnyil-
 vánulásai egy nagy reakciós had-
 járatnak, mely ha formáiban más-
 ként, de lényegében egyformán
 jelentkezett Magyarországon, Ro-
 mániában, Bulgáriában, Jugo-
 szláviában, Lengyelországban, s
 most legutóbb Csehszlovákiában.
 Természetesen ezeknek a reakciós
 összeesküvésnek más és más az
 intenzitása országonként és népen-
 től, attól függően, mennyire ju-
 tott az illető nép vagy az ország a
 demokratikus fejlődés útján. Egy-
 azonban mindig közös. Ezek a
 reakciós elemek idegen, imperialis-
 ta hatalmak, nyugati monopoli-
 tókés körök szolgálatában állva
 próbálják felborítani az illető ál-
 lamban a dolgozó nép békéjét s
 törekednek ama hódító idegen
 imperializmus gazdasági és politi-
 kai igájába görbiteni a dolgozó
 milliókat.

A Csehszlovák Kommunista
 Párt, mint ismeretes, azt kívánta
 hogy az aszállyajtottá vidékek
 lakosságának felségélyezéséhez
 szükséges milliárdokat az ország
 35.000 milliomosa adja össze. Mi-
 em természetesebb, minthogy
 erre a reakció minden tényezője
 felhőrdült. Ugy érezték, hogy ez
 az a pillanat, amikor — felhasz-
 nálva a rossz természetben
 előállott ellátási nehézségek
 adta lehetőséget — rést üthetnek a
 demokrácia arcvonalában. A tá-
 madás természetesen nemcsak a
 milliómosok megdézsmálása miatt
 indították, hanem harcra indultak
 a gazdasági újjáépítés és a föld-
 reform ellen is.

A reakciós erők látható feje a
 cseh Nemzeti Szocialista Párt
 jobbszárnyán helyetfoglaló Feuer-
 abend, a régi Agrárpárt vezetője,
 a halálraítelt Beran fasiszta kor-
 mányának egykori minisztere, aki-
 nek ma is jelentős szerepe van az
 ország agrárügyeinek intézésében.
 Eppen az ő tevékenységével ma-
 gyarázható, hogy Szlovákiában a
 termőföld husz százaléka még ma
 is a nagybirtokosok kezén van.
 Ez a Feuerabend, aki egyébként
 nyolcszáz holdas birtokot szerzett
 a német megszállás idején, köve-
 telte famulusa, Jiri Hejda után,
 hogy biztosítsanak részadést a
 külföldi nagytőke számára is az
 államosított csehszlovák nagy-
 iparban. Ez a nyílt nemzetárulási
 szándék azonban a Csehszlovák
 Kommunista Párt határozott el-
 lenállásán megtört.

Szövetséges, Lettrich, Szlová-
 kiában legalábbis jóindulatu sem-
 legességgel kezelte a szeparatista
 szándékokat és nyílt támogatást
 adott a szakszervezetellenes tá-
 madásoknak, s élen állt a magyar
 kisebbségelleni sorozatos akció-
 nak.

A harmincöt ezer milliomos in-
 dult támadásra Feuerabend és
 Lettrich pártjain keresztül a cseh-
 szlovák demokrácia megdöntésé-
 re. Azt képzelték, hogy szétforgá-

csolhatják a munkáspártok egy-
 ségfrontját s szétrombolhatják a
 kormányt.

Az eredmény azonban éppen az
 ellenkező volt. A reakció támadó-
 hadjárata és most leleplezett ösz-
 szesküvés villámfényénél Cseh-
 szlovákia népe ismét meglátta,
 hogy kiuzsorázó idegen szándé-
 kok szolgálatában álló elemek
 nemzet és országellenes törekvése-
 ről van szó és a dolgozó nép még
 szorosabban felsorakozott a demo-
 kratikus pártok mögött. Néhány
 napi, a Kommunista Párt által
 kezdeményezett tárgyalások után,
 a munkásegységfront —, amely a
 nemzetgyűlésben a szavazatok ab-
 szolut többségével rendelkezik —
 megerősödött s a két munkáspárt
 kifejezte azt az elhatározott szán-
 dékát, hogy teljes egészében fel-
 számolja a reakció erőit. A Neme-
 zeti Szocialista Párt és a szlovák
 katolikus párt nem csatlakozott az
 egységfronthoz s így az ország
 kormányzásának súlypontja a ha-
 tározottan reakciós szándéku ele-
 meket is magába foglaló Nemzeti
 Front irányából a demokratikus
 Munkásegységfront felé tolódik.

Ez a demokratikus győzelem
 magyar szempontból is öröndetes.
 A csehszlovákiai reakciós erők
 széthullása után nyilván nem ma-
 radnak el azok a lépések, amelyek
 elvezetnek a magyar—csehszlovák
 kérdés teljes felszámolásához.

Különösen most, amikor a ma-
 gyar demokrácia győzelme bizal-
 mat támaszt Csehszlovákia dolgo-
 zó tömegeiben is a magyar demo-
 krácia fejlődése iránt. Ennek a
 közeledésnek jele Tildy Zoltán-
 na a magyar köztársaság elnö-
 kének a magyar nemzetgyűlés
 megnyitására elmondott beszéde-
 melyben határozott szavakkal je-
 lentette be, minden viszály teljes
 felszámolását. Másrésztől a cseh
 és szlovák demokrácia oldalán is
 felhangzottak azok a szavak, ami-
 ket csak megnyugvással hallgat-
 hat a népek békéjének és kölcsö-
 nös megerősítésnek minden barátja
 s különös örömmel hall minden
 magyar. A pozsonyi „Prace“, a
 szakszervezetek lapja legutóbbi
 számában így ír: „Örvendünk a
 magyar demokratikus erők győ-
 zelmének és üzenjük Magyaror-
 szágra, hogy most majd pozitíven
 megmutatjuk a magyar reakció-
 nak, hogy igenis nem vagyunk
 ellensége a magyarságnak és hogy
 teljes mértékben együtt akarunk
 és tudunk működni a magyar
 munkásokkal földművesekkel és
 haladó értelmiségiekkel. Ugyan-
 akkor a Csehszlovák Kommunista
 Párt lapja, a „Ruda Provo“, han-
 goztatja örömét a magyar haladó
 erők győzelmé felett. „Ninesen
 olyan kérdés, amit baráti szemle-
 ben meg nem oldhatnánk“ — írja
 — s rámutat arra, hogy a vitás
 kérdések felszámolása hasznos a
 két népnek, de az egész Európa és
 a világ békéjének szempontjá-
 ból is.

35.000 milliomos indította táma-
 dásra füllajtárjait összeszövet-
 kezte a nemzetközi imperializmus
 és reakció (ügynökeivel. A táma-
 dásból azonban csufos kudarc,
 szégyenletes vereség lett. A de-
 mokrácia erőin, a dolgozó nép mil-
 lióinak összefogásán és békénka-
 ratán megtört minden gonosz ki-
 sérlet.

Marshall beszéde súlyos támadás volt a béke ellen

Az USA alapjaitban akarja szétrombolni az Egyesült Nemzetek Szervezetét

Az amerikai külügyminiszternek
 az Egyesült Nemzetek közgyűlé-
 sén elhangzott beszédével foglal-
 kozva, a francia demokrata sajtó
 megállapítja, hogy Marshall brut-
 tális módon fejezte ki véleményét
 a vétőjoggal, az atomellenőrzés
 ügyével és a görög kérdéssel kap-
 csolatban.

„Marshall beszéde súlyos táma-
 dás volt — írja a L'Humanité —
 a béke és az Egyesült Nemzetek
 ellen. A Truman-diplomácia szét
 akarja robbantani az Egyesült
 Nemzetek Szervezetét és közös vé-
 delmi vonalat akar létesíteni a
 Szovjetunió ellen“.

vezető nem elégíti ki Truman po-
 litikájának követőit“.

A továbbiakban rámutat a
 Szovjetunió félremagyarázhatatlan
 álláspontjára, amelyet Visinszki
 fejezett ki, megállapítva, hogy a
 jóakarát, kölcsönös bizalom és
 békevágy elengedhetetlenek ah-
 hoz, hogy eredményeket lehessen
 elérni.

LETARTÓZTATÁSOK SZLOVÁKIÁBAN

A szlovákiai összeesküvés ügyé-
 ben letartóztatták Adam Skorva-
 dák, a Szlovák Demokrata Párt

egyik megyei vezetőjét, akiről ki-
 derült, hogy valamikor vezető sze-
 repet játszott a Hlinka-gárdában.
 Skorvada bevallotta, hogy már ki-
 is voltak jelölve azok a különle-
 sen kiképzett terroristák, akiknek
 meg kellett volna gyilkolniuk Be-
 nes elnököt. Az összeesküvésben
 való részvétel miatt letartóztatták
 Lebinszki lelkesvezérést, Poli-
 karp szolnai ferencrendi szerzetes-
 t, valamint több apácát, akik az ösz-
 szesküvés röpiratait terjesztették
 Órízetbe vették a pozsonyi tájé-
 koztatási hivatal sajtófőnökét is.

TRUMAN NEM ELÉGITI KI AZ ENSZ

Líncek, a moszkvai rádió szem-
 leirója megállapítja, hogy egyes
 nyugati hatalmak alapjában tá-
 madják meg az ENSZ-t.

„Az Egyesült Államok diplo-
 máciája — írja Líncek — meg-
 mamosodva a riodejaneiroi pán-
 amerikai értekezleten elért sike-
 rektől, most már nem titkolja, sőt
 nyíltan hangoztatja, hogy az
 Egyesült Nemzetek jelenlegi szer-

A görög szabadságharcosok üldözik a megvert ellenséget

A görög szabadságharcos had-
 sereg tovább üldözi a megvert el-
 lenséget. Előrelőrsük során elfo-
 lalták Lipopolamia és Ikaminadél
 városkákat.

Egy kisebb vállalkozó csoport
 behatolt a Drama mellett fekvő
 Rodolivoszba. Itt megrohmozták
 és szétrombolták a rendőrséget,

majd visszavonultak. Jellemző a
 görög lakosság hangulatára, hogy
 a faluból több mint ötven földmü-
 ves követte őket és csatlakozott a
 szabadságharcos hadsereghöz. A
 fasiszta hatóságok ennek az ötven
 földművesnek a házat felgyújtotta
 és családjukat is súlyosan bánat-
 mazták.

280 Napoleon aranyat találtak a temetői kriptában elrejtve

BUKAREST. — A fővárosi rendőr-
 ség letartóztatta Dimitrescu Ion köz-
 mert ügért, aki az egyik fővárosi temető
 kriptájában 280 darab Napoleon ara-
 nyat rejtett el és darabonként 1030 lejért
 kínálta eladásra.
 Letartóztatták Precamiller Johanna fő-
 városi asszony is, akinek a lakásán 1080

dollárt találtak elrejtve.
 Konstanában letartóztatták Zina
 Noah valcutu, akinek a lakásán a fal-
 ban elrejtve 550 dollárt, 5 angol fontot,
 25 törökfontot és 40 aranyérmét találtak.
 Rescán letartóztatták Ignea Iuliu va-
 loutzeu, aki lakásán 175 aranyérmét
 rejtgetett és nem szolgáltatta be.

Világosság-est Tordán

vasárnap, szeptember 21-én este 9 órai kezdettel a Vigadóban, a kolozsvári Állami Magyar Színház művészeinek közreműködésével.

1. BALOGH EDGÁR ünnepi bevezető előadása.
2. KOÓS ZSÓFIA szavalata.
3. Tüncfantázia. Előadja TOPÁN LULU és SZABORAY Z.
4. CSÓKA JÓZSEF magánzsáma.
5. KRÉMER MANCI énekel SZABÓ ICA zongorakísérettel.
6. „ELEVEN UJSÁG” Előadja a Világosság szerkesztősége.

SZÜNÉT.

7. ASZTALOS ISTVÁN elbeszélését olvassa fel.
8. KRÉMER MANCI énekel SZABÓ ICA zongorakísérettel.
9. CSÓKA JÓZSEF magánzsáma.
10. „KÉRDEZZEN — FELELÜNK”. Előadja a Világosság szerkesztősége a közönség közreműködésével.
11. Toborzó. Előadja SZABORAY ZOLTÁN.

Konferál: NAGY ELEK.

Műsormegváltás a MNSZ tordai szervezeténél.

A SZATMÁRI GRAFIKA-NYOMDA tulajdonosai, Szolga Ferenc és társai a stabilizáció után egyszerűen elbocsátották munkásaikat azzal az indoklással, hogy nincs pénzük, még a ledolgozott munkabért sem fizették ki alkalmazottaiknak stabil lejben. Szabotázsért megindították ellenük az eljárást.

KODÁLY ZOLTÁN, a legnagyobb élő magyar zeneköltőt és a kiváló népdalkutatót érdemei elismerésül Tildy Zoltán köztársasági elnök a Magyar Köztársasági Érdemrenddel tüntette ki. A kitüntetést a magyar államfő nevében Dinnyés Lajos miniszterelnök adta át Kodály Zoltánnak.

A FÖLDGÁZ KOLOZSVÁRI BEVEZETÉSE munkálgatnainak során az üzemek munkásai után elsőnek a Zsidó Deportáltak és Munkaszolgálatosok Szövetségének három munkacsoportja végzett önkéntes közmunkát. A Szövetség a további munkálatok során más munkanapokat is fog vállalni és versenyre hívja más demokratikus szervezetek munkacsoportjait.

KI KERHET SZEGÉNYSEGI BIZONYÍTVÁNYT? Szegénységi bizonyítványt, amelynek alapján bélyegmentességet élvez a kérelmező, az új törvény szerint csak olyan egyén kérhet, akinek munkából vagy más kereseti forrásból eredő évi jövedelme a 30.000 lej nem haladja meg. Fölműveléssel foglalkozó csak akkor kaphat szegénységi bizonyítványt, ha a földből származó évi jövedelme nem haladja meg a 20.000 lejt.

A CSEPLESNÉL ELKÖVETT CSALÁSÉRT a marosvásárhelyi törvényszék Bálint Pál bevezetelkei jegyzőt 2 hónapi, Ciumas Gheorghe közszéki bírót pedig 1 hónapi fogházra ítélte. A CFR ELEGENDŐ TEHERKÖCSIVAL RENDELKEZIK most és ezért az államvasutak kolozsvári kerületi igazgatósága felkéri a szállítóközönséget, hogy sürgő-

sen tegye meg kocsirendeléseit. Saját érdekében figyelmezteti a közönséget, hogy vagonzállítmányait sürgősen bonyolítsa le, mert a tüzfára és az élelmiszerszállítmányokra szeptember hónapban még a kedvezményes tarifa van életben. A kocsimegrendeléseket a vasuti állomásfőnököknél kell eszközölni fuvarlevél-lelettel.

100 MILLIÓ LEJT VÉLT FEL a stabilizáció előtt Bakó József a Nemzeti Szövetkezeti Intézet, az INCOOP nagyváradi megbízottja bevásárlás céljaira. Megbízásának nem tett eleget és amikor az INCOOP kérdőre vonta, azt válaszolta, hogy az összeget átadta unokaöccsének, Bakó Andrásnak, aki a pénzzel együtt eltűnt. Bakó József ellen megindították az eljárást.

MENNYI AZ ÚJ KAMATLÁB? A stabilizáció után augusztus 15-től kezdve kereskedelmi és ipari kölcsönök a hivatalos kamatláb 7 százaléka. A Nemzeti Szövetkezeti Intézet, az INCOOP részéről folyósított mezőgazdasági kölcsönök után 5 százaléka, míg a bankok közvetítésével folyósított INCOOP-kölcsönök után 6 százaléka. Beszerzőcsoportok (ekonomátok) a felvett kölcsön után 5 százaléka kamatot fizetnek, míg a lombardkölcsönök kamatlába 8 százaléka.

20 ÉVI KÉNYSZERMUNKÁRA ítélte a brassói katonai törvényszék Teodorescu Jordant, a keresztényfalvai repülőosztály volt őrmesterét, aki feleségét meggyilkolta, holttestét pedig házának kertjében elásta.

KOLOZSVÁRI MOZIK MŰSORA:
CAPITOL: Szingapuri táncosnő.
CORSO: Javitás miatt zárva.
RIO: Arany kapu. Charles Boyer, Olivia de Havilland, Paulette Goddard.
Előadások: 3, 5, 7 és 9 óraker.
ROYAL: Laura.
SELECT: Szingapuri táncosnő.
URANIA: Kincses sziget. Magyar feliratok.

Ma nyit a Kamaraszínház a „Váratlan vendég”-gel

KOLOZSVÁR. — Ma, pénteken este pontosan fél nyolckor — meghívott közönség jelenlétében — az évad első színházi eseményeként megnyitja kapuit a Kamaraszínház. A Zene- és Színművészeti Főiskola díszterméből otthonos, meleg színháztermet varázsolt Szakács György, a színház díszlettervezője. Ez lesz az első kellemes meglepetés, mely a belépőt fogadja.

A fényben úszó kis színpad pompás keretű szolgálat Priestley izgalmas darabjának, a „Váratlan vendég”-nek. A szereplők: Poór Lili, Dorián Ilona, Senkálcsyky Endre, Várady Rudolf, Perényi János és Sebesi Péter felfokozott művészi becsúszással szolgálják a szerző

elgondolását és a rendező Szent Imrei Jenő utmutatásait. Az ünnepélyes megnyitót Balogh Edgár, a Magyar Népi Szövetség művészeti bizottságának elnöke üdvözi a színház új vállalkozását és a közönséget.

A KOLOZSVÁRI MAGYAR SZÍNHÁZ ÉS OPERA KAMARASZÍNHÁZÁNAK MŰSORA:
(Magyar Zeneművészeti Főiskola)

Pénteken este fél 8 óraker: *Váratlan vendég.* Bemutató előadás meghívottak részére.

Szombaton este fél 8 óraker: *Váratlan vendég.*
Vasárnap délután 5 és este 8 óraker: *Váratlan vendég.*

ATLAS IBI

államvizsgás kozmetikus

szabadságáról visszatérve renddel mindennap d. e. 10—11-ig és délután 4—7-ig

KOLOZSVÁR
str. Regina Maria 6. és Strada 23 August 23. sz.

Félszázezer új családi ház az Uralban

Hogyan épít magának házat a szovjet dolgozó

Az Uralban fekvő *Szverdloszkot* a végtelen erdők sűrűje határolja. A zugó őrserdők, sziklás bércek között is egyre jobban terjed az emberi élet és itt is, ott is pirosstetűjű, szépen gondozott faházak folttjai tarkítják a szemet pihentető zöld háttérrel. Az apró házak körül kertes. Erő gyümölcstől roskadozó fák, szinompás virágok — az urali vidék dus természettel hálálja meg a munkát.

Egy csoportban harmincöt-negyven házacská. Egy régi urali vasgyár munkásainak telepe. Itt, ezen a vadregényes tájon építettek maguknak családi házat a gyár érdemes dolgozói a szovjetállam és a gyár segítségével.

Az építkező munkások részére a gyár tervező- és építőosztálya készítette el a terveket és még a szükséges építőanyagot is a rendelkezésükre bocsátotta. Az építkezés kiadásait pedig az erre a célra kiutalt állami kölcsönből fizették ki. A családi házak építése nem terhelte meg a gyár dolgozóit, nem kellett évenként kereszttől rongyoskodniuk és koplalniuk, hogy téglat, tetőcserepet, faanyagot gyűjtsenek, hogy összekuporgatott pénzüket számítgassák — vajjon kitelik-e belőle az építész és az építőmunkások fizetése? A munkások éppen úgy megvették maguknak a mindennapi élethez szükségeseket, nem nélkülöztek semmit, mintha nem is épülne a saját tulajdonukat képező kis házacská.

A szovjet kormány rendeletére — meséli az érdeklődőknek Nikolajev építész, aki a családi házak építési kampányát vezeti — az Ural, Szibéria és Távol-Kelet megfelelő fekvésű helyein ezidégig 55.650 családi ház épült fel a gyárak dolgozói számára. A helyi viszonyok szabják meg, hogy miből készülnek ezek a házak — fából vagy kőből. Mi van közelebb bővebben. Két-, vagy háromszobások, verandával, konyhával és fürdőszobával. Az építkezésre az állam ad hitelt és ezt tíz év alatt fizeti vissza az építető.

Bejárjuk a telepet. Az egyik kertben a gyümölcsfák között szikár ember dolgozik. Ivan Cipjatyikov vasöntő. Mikor megtudja, hogy a házakat nézzük, kedélyesen meghív lakásába — kéri, tekintsük meg az ő egyszerű hajlékát.

Két szobája, konyhája, fürdőszobája, csukott verandája van. Izlésesen berendezve. Az egyik sarokban könyvtár, a másikban harmonium, mert Cipjatyikov nagy zenekedvelő. A kották között klasszikus mesterek művei, a könyvek között a világirodalom jelesei. Sajnálkozik, hogy a régi rádióját nem tudja használni, mert nem vezették be még az áramot és át kell cserélnie készülékét telepesre.

Igaz, a fürdőszobájában sincsen még folyóvíz, de a vezetékek meg vannak és az udvar kitünő vízü kutjába ott van

beszerelve az elektromos szivattyu. Abban a pillanatban, ahogy a telepet bekapcsolják az áramszolgáltatásba, kigyuladhatnak a lámpák és bugva megindulnak a kutak kis szivattyúi is, hogy folyóvízzel lássák el a munkások házaikat.

A villanytelep motorját várják és lesz villany is.

A család háromszemélyes. Cipjatyikov tízenyolc éves fiával együtt dolgozik a gyárban. Az építési kölcsönt a banktól kapta. A törlesztésre havi fizetéseinek tíz százalékát fizeti be.

— Meg sem érzem — mondja Vidáman — és háztulajdonos lettem.

A szomszédban is otthon találjuk a gazdát. Ő is a vasgyár munkása, a Martin kemencénél dolgozik. Ottágu családjában van. Négy szobát építtetett.

— Legyen elég hely a gyermekeknek — magyarázza —, azt akarom, hogy két leányomnak külön és a fiának is külön szobája legyen.

— Mert ugy-e megnőnek a gyermekek — hunyorít egyet — és így mégis jobb.

A telep lakói boldogok és megelégedettek. Nem gyötri őket az adósság kínzó gondja, nem tépelődnek azon, hogy miből fizetik a kölcsön kamatait és a részleteket — észre sem veszik és családi ház tulajdonosaivá váltak — nemhiába a szovjet állam polgárai.

Világosság-Sport

Vizsgálat megindítását kéri a szurkolók a Vasas vezetősége és játékosai ellen

KOLOZSVÁR. — A Vasas egyik régi szurkolója a labdarúgócsapat válságos helyzetével kapcsolatosan levelet intézett szerkesztőségünkhöz, amelyet — helyszűke miatt — kivonatolva az alábbiakban közlünk:

„Mint a Vasas Sport Egyesület régi szurkolója, megelégedéssel tapasztalom, hogy a „Világosság” nemcsak dicséretre tud egyesületeket, hanem bírálni is. A Vasas pedig most — minden szépítés nélkül — valóban bíráltra szorul. Tudjuk, hogy az egyesület vezetősége nem áll feladatra magaslátán, de nem értjük, hogy miért nem vonják felelősségre, holott labdarúgó csapata már az idény kezdetétől mind lejjebb kerül és a teljes szétesés jeleit mutatja. Felesleges lenne hosszasan fejtegetni, hogy mi volt a helyes és mi nem, a tény az, hogy így tovább nem mehet!

Ha tovább is így folytatják, az egyesület erősen megcsappant szurkolótáborra is elpártol.

Jól tudom azt is, hogy nemcsak a vezetőséget terheli a felelősség. Felelősek a labdarúgócsapat játékosai is. Tudjuk, hogy az ugynevezett „évi lelépéseket”, ha késve is, de minden játékos megkapta. Eppen ezért kellett nagy megborítást az a tény, hogy a bukaresti csufos vereség után Fogarásról, ahol barátságos mérkőzést játszottak, több játékos — s éppen azok, akikről a legjobbat várt volna a szurkolótábor — botrányos körülmények között lemaradtak, nem tértek vissza a csapattal!

Mind ezekre felhívom a Vasas Szakszervezet figyelmét és kérem, indítson szigorú vizsgálatot mind az egyesület vezetősége, mind a játékosok ellen.

Tisztelettel: B. J.“

SPORTHIRADÓ

A Dermata férfi és női kosárlabdacsapata vasárnap Marosvásárhelyen játszik. A férfi csapat ellenfele az NB I, második fordulójában a marosvásárhelyi vasutascsapat lesz, míg a női együttes a Dermagant csapatával játszik barátságos mérkőzést.

A pozsonyi Zelesniciari férfi kosárlabdacsapata több nemzetközi mérkőzést játszik Romániában. A kitünős szlovák együttes szeptember 20-án, szombaton kezdi meg romániai portyáját Bukarestben a CFR ellen. Szeptember 21-én a Viforul Daciával, szeptember 24-én a Telefoane, majd szeptember 25-én a Medicina csapatával játszik Bukarestben. A pozsonyi kosárlabdacsapat hazafelé menet szeptember 28-án Marosvásárhelyen a CFR csapatával, szeptember 30-án, kedden Kolozsváron a Dermata együttesével, majd október 2-án Nagyváradon a Carmen ellen játsza utolsó romániai mérkőzését.

A Csehszlovákia—Románia nemzetközi labdarúgó mérkőzésre, amelyet Bukarestben vasárnap tartanak meg, Csehszlovákia csapatát a Sparta—Bratislava mérkőzés után főleg, a két egyesület játékosai állították össze. A hírneves Slavia csapatából csak tartaléknak került be egy játékos. A csapat összeállítását a következő: Kopecky (Zidenice), Senecy (Sparta), Vedral (Bohemiens) Balúzi, Vican, Karel (a Bratislava halvesora), Kokstajn (Sparta), Kubala (Bratislava), Sejp (Sparta), Riha (Sparta), Simanszky (Bratislava). Tartalékok: Horak,

Zastera, Blaha (Sparta) és Baradac (Slavia). — Egyébként ez lesz az ötödik csehszlovák—román labdarúgó mérkőzés. Az első találkozó Nagyváradon az amatőr Európa-Kupa bajnokságon Románia 4:1 arányban győzött, a második találkozón 1934-ben Triestben a labdarúgó világbajnokságok küzdelmeiben a csehek győztek 2:1 arányban. A harmadik találkozó Bukarestben az eredmény 1:1 volt, míg a visszavágó mérkőzésen Prágában a csehszlovákiai csapat 6:2 arányban győzött.

Kik vezetik a vasárnapi mérkőzéseket? A JT szerda esti ülésén kijelölték a kerületi bajnokság első fordulójára és az U—Vasas rangadó mérkőzésre a játékevezetőket és a határjelzőket. A városi sporttelepen délután fél 5 óraker: Vasas—U, vezeti Varga Albert, határjelzők Nicora Ioan és Gál János. Előzőleg fél 3 óraker Olimpia—Haggybor, vezeti

Constatinescu Dimitrie, határjelzők Crisan Petre és Bojtor Gheorghe. A városi kispályán délelőtt 9 óraker Fermeta—Dermata II, vezeti Reiter Jenő, határjelzők Lébi Maxi és Gorgán Sándor, 11 óraker KKASE—Textila, vezeti Adorján János, határjelzők Rónai Nándor és Boldis László. Az Egyetemi Stadionban délelőtt 9 óraker Vasas II—Monostor, vezeti dr. Dávid Miklós, határjelzők Delbács József és Schmidt Andor, 11 óraker Dohánygyár—U II, vezeti Rozner Dávid, határjelzők György Géza és Harai József. Egeresen: Minerul—CFR II, vezeti Incze Imre.

EGERBEN az egri WMTK—Felső—Ausztria válogatott nemzetközi labdarúgó mérkőzését az egriek 4:3 (3:1) arányban nyerték meg. A SVÉD atléták Európa-portyára indultak. Szeptember 22-én Athénben, 26-án Rómában, míg szeptember 28-án Párizsban vendégszerpelnek.

ELVESZETT

jókedvét visszaryerheti, ha eljön a Magyar Népi Szövetség Kolozsvári Szervezetének

TARKA ESTJÉRE

f. hó 20-án, szombaton este fél 8-kor a Farkas utcai székházba.

Közreműködnek:

Asztalos István író, Csóka József, Papp József, Bende László, Beller Kornélia, (sermínszky) Kurt, Kleizmer Clariss és Pabcsák Tiborné a kolozsvári Állami Magyar Színház tagjai. Lakatos Ferenc (hegedű), a kolozsvári Iparcs Egyesület dalárdája Rezik Károly vezetésével, a „Victoria Szövetkezet Kulturcsoportja és a „Rendor” bőrgyár színjátszó csoportja, Konferál: Dr. Molnár Ferenc

A Kerekdomb lakossága nagygyűlésen követelte Maniuek példás megbüntetését

KOLOZSVAR. — A kerekdombi kerület lakossága szeptember 17-én este az elemi iskola nagytermében gyűlt össze, hogy együttesen követelje a volt Nemzeti Parasztpárt hirtelt vezetőinek, Maniu Gyulának és cinkosainak példás megbüntetését és egyben csatlakozik ahhoz a mozgalomhoz, amelyet a Népvédelem, a Szakszervezeti Tanács, a Demokrata Nők Szövetsége és a Volt Politikai foglyok Szövetsége együttesen indítottak meg a szabadságért harcoló görög nép megsegítésére.

A gyűléstermet zsúfolásig megtöltötték a jelenlévők, amikor Bratu Vasile dr., a Népvédelem kolozsmegyei titkára szólásra emelkedett és ismertette az összejövetel célját, majd átadta a szót Gaju Nicolae vasuti munkásnak,

aki részletesen ismertette Maniuek 24 éves tevékenységét.

— Maniuek — mondotta a szónok — tetteikkel magukat vadolják. Vádolja őket a munkásoknak Lupényban, Grivicán és Bukarestben kiöltött vére. Vádolja a szárazajtai székelyek legyilkolását, az idegen érdekekért kizsákmányolt munkásság és nyomorban felnőtt gyermekeik. Vádolja őket az egész demokrácia, amelyet minden tetteikkel igyekeztek bemocskolni. Ezek a vádak pedig példás büntetést követelnek.

Magyar nyelven Farkas Helén volt politikai fogoly beszélt, aki miután részletesen ismertette Maniuek üzemeltetéseit, kitért a görögországi helyzetre ismertetésére is. Ismertette a görög nép harcát. A görög nép fegyverrel a kezében

harcolt a fasiszta elnyomók ellen s miután lerázta a hitlerista elnyomók igáját, most az angolszász toke kizsákmányoló jármában nyög. A szabadságharcosok börtönökben sanyalódnak.

— A görög nép most újból kezébe ragadta a fegyvert — mondotta — és Markosz tábornok vezetése alatt tovább küzd szabadságának kivívásáig.

— Ebben a harcban mi teljes erőnkkel kell támogassuk a görög népet, mert az ő diadaluk a mi demokráciánkat erősíti meg — fejezte be.

A gyűlés végén lelkes hangulat közepette Bratu Vasile határozati javaslatot olvasott fel, amelyben követelik Maniuek példás megbüntetését. A jelenlévők egyhangúlag magukévá tették a javaslatot.

175 kolozsvári és kolozsmegyei hadifogoly érkezett 3 nap alatt Kolozsvárra

KOLOZSVAR. — A kolozsvári és Kolozsvár környéki családok körében nagy az öröm. Hazaérkezett az erdélyi hadifoglyok három olyan csoportja, amely eddig Máramaroszigeten, illetve Fokszányban várta a hazabocsátásukat elrendelő intézkedést.

Szeptember 16-án 15 kolozsvári, illetőleg Kolozsvár környéki volt hadifogoly, szeptember 17-én pedig 26 volt hadifogoly érkezett haza. A csoportokat minden kísérő nélkül, élelemmel ellátva, kifogástalan egészségi állapotban és ruházattal indították utra.

A fokszányi táborban összegyűjtött volt hadifoglyok közül a megfelelő igazolás után szeptember 17-én 1500 főből álló csoportot bocsátottak szabadon Erdély felé. Ebből a csoportból 134 kolozsvári és Kolozsvár környéki, akik szeptember 18-án hajnali 4 órakor érkeztek meg Kolozsvárra.

László, Székely Ernő. Nyitrai József, Czári Odón, Both Mihály, Jakab István Kiskapus, Birton Károly, Ferenczi András, Kács István Gyula, Lajosi Péter, Csere Gábor Tordaszentlászló, Csomvai Ferenc, Cserei Sándor Választ, Szilágyi István, Fábrián Ferenc Szamosfalva, Kis János, Kun Márton, Balázs János Sárszás, Jakab Márton Mákófalva, Hart János, László Gábor, Deák Sándor, Berki István, Groza Béla, Kiss István, Kispál Sándor, Kovács György Ketesd, Torockai István, Fegyű Gedeon Sármas, Szarvadi György, Pákai László, Demény Ferenc, Kun György Györgyfalva, Kővári József, Deák Kálmán, Sas János, Lengyel László, Nagy András Sajgó Ferenc, Darlacs Mihály. Szabópal János Bánffyvárad, Ruzsa István Zsombok, Podolyák István, Gábor András, Botfalvy György Gyula, Ince Gyula, Istvánffy József, Deritei Ferenc, Mátyás Márton Vista, Krizbai Zoltán, Várhelyi János, Vincze István, Fritsz József Kolozs, Gönczi Károly, Illyés Mihály, Bányász István Kolozs, Jámbor Gyula, Schell Árpád, Horváth Miklós és György Sándor kolozsvári lakosok.

házzám nélkül) Király Pál Andrásról, a 7212 szmu táborból.

Kudor Ferencnek Kolozsvár, (utca és házzám nélkül) férjétől, a 7053 számú táborból.

Özvegy Albert Józsefnének Kolozsvár, Petur bán-utca 6 címre, Albert Sándortól, a 7232/5 számú táborból.

Kenesi Jánosnak Kalotaszentkirály címre, férjétől, a 7299/15 számú táborból.

Kerekes Jánosnak, Vasadi Sándornak és Salamon Lőrincnek utca és házzám nélkül.

Török Jánosnak Mócok-utja 3 címre férjétől, aki a 102/24 számú táborban van.

Ciordas vasútnak Kolozsvár, Széchenyi-tér 30 (rég. szám 11) címre.

A levelek a Vöröskereszt kolozsvári fiókjánál, Kossuth Lajos-utca 50 (emelet) vehetők át.

Péter Józsefnek Erzséllés 32 címre (Szilágy megye) levele érkezett Kolozsvárra. Atvehetők szerkesztőségünkben.

SZEPTEMBER 16-ÁN TÉRTEK HAZA A KÖVETKEZŐK:

Bede János Nagymás, Lovas János Zentelke, Nagy András Vajdakamarás, Okos Márton Zentelke, Takó Márton Györgyfalva, Marosi Mihály Bonchida, Horváth Ferenc Hidalmás, Herbert Károly, Gáspár György, Schil Béla, Miricskó József, Pop Mihály, Benedek István, Kocsis Károly kolozsváriak és Jakab András nagysármási lakos.

NAPONTA 1500 FŐBŐL ÁLLÓ CSOPORTOT INDITANAK HAZA

Itt írjuk meg, hogy a fokszányi gyűjtőtáborból az erdélyi volt hadifoglyokat Buzauba szállítják át, ahol az igazolóbizottság vasuti jeggyel és egy napra szóló élelemmel látja el s azután indítja őket utra. Élelmészük a táborban is kifogástalan. Meleg levest, 30 deka huskonzervet, a legnagyobb igényt kielégítő kenyéradagot kapják délben és este is és gyümölcseket, dinnyével is javított élelmészüket. Naponta 1500 főből álló szálitmányt indítanak utra és így rövidesen a romániai táborokból az összes erdélyi hadifoglyok visszakérezése remélhető. A román katonai hatóságok előzékenyen, gondoskodó szeretettel bonyolítják le a hazaszállítást.

SZEPTEMBER 17-ÉN ERKEZTEK MEG KOLOZSVÁRRA AZ ALÁBBIK:

Rczor László, Szabó Lajos, Márton Sándor, Orosz Sándor, Végh Albert, Fehér Antal, Biró Ferenc, Fülöp Ferenc, Vass György, Bágyuj Jenő, Komáromi József kolozsvári lakosok, Kolozsvári János Mezőszentmihály, Farkas Dániel Vajdakamarás, Vincze Ferenc Btkal, Vincze Sándor Bánffyvárad, Kozma András Btkal, Demény Ferenc Bonchida, Máthé Mihály Szászfenes, Jakab Márton Magyarlóna, Jakab István Magyarlóna, Bogdán István Monostor, Szegedi Miklós Szamosköblös, Vajas István Kolozskara, továbbá Hömisi Endre, Kosztán Béla és Dézsi Imre kolozsvári lakosok.

KIKNEK ERKEZETT LEVELEK A HADIFOGLYOKTÓL

A Vöröskereszt kolozsvári kirendeltséghez legújabbán a következők részéről érkezett levél a még Szovjetunióban lévő hadifoglyoktól:

Ötös Sándornak Kolozsvár, Küllaj-tó-utca 14 címre, László Istvántól a 7144/6 számú táborból.

Király Andrásnak Kolozsvár (utca és

SZEPTEMBER 18-ÁN ERKEZETT MEG KOLOZSVÁRRA A KÖVETKEZŐ 134 VOLT HADIFOGOLY:

Schindler Artur, Stein M. Áron, Matlak Béla, Péter Sándor, Orbán György, Szabó József kolozsvári lakosok, Tóth György Györgyfalva, Kiss Dezős Kolozsvár, Ferenczi János Hidalmás, György János Szucsás, Salamon András Alsólóna, Floriska János Alsólóna, Milic Miklós, Kolozsvár, Kulcsár András, Jancsó Miklós, Szucsás, Fekete János, György János Alsólóna, Rakai Márton, Kun P. Sándor Magyarfenes, Mihály György, György Gusztáv, Szilágyi Mihály, Turós István Bács, Tóth Balázs, Mani Sándor Bánffyvárad, Dajka Béla Magyarlóna, Kálmán Ferenc Bánffyvárad, Kelemen Márton Méra, Lőrincz János Méra, Zsejki Ferenc, Benedek István, Gevalt József Választ, Martonos György Bors, Balázs István Választ, Bunek Péter, Yarga Károly, Gergely István Kolozs, Szilágyi Lajos, Annás R. József, Tökés Gyula, Rotsching József, Kovács János, Kálasi Albert Kolozsvár, Adorján István Bánffyvárad, Fodor Mihály Vista, Muszka György Alsólóna, Muszka G. György Gyula, Salamon M. Lőrinc, Kerzán Sándor, Sándor Fülöp, Király József, Végh János, Bátor János, Fodor

A Népvédelem, a Demokrata Nők Szövetsége és a Szakszervezeti Tanács meghív mindenkit 19-én, pénteken délután hat órára a Diákház nagytermében tartandó előadásra.

Előadók: Rápeanu Grigore főügyész és Heves Ferenc.

Az előadás címe: A görög nép harca a szabadságért és békéért.

Belépés díjtalan.

Szabotálók, árdrögítők és mérlegghamisítók

KOLOZSVAR. — A Gazdasági Ellenőrző Szerv ellenőrei kiméletlenül folytatják az árdrögítők és egyéb szabotálók leleplezését.

Gienes Dumitru, az Állomásvendéglő tulajdonosa a megengedettnél drágábban árulta az ételleket.

Legmann József Bukovina-utca 6 alatti bodegás szalmit és kol-

KI TUD RÓLUK?

Rajnai Vilmosról, aki 1924 február 24-én Szombathelyen született. Anyja neve Povlicsa Erzsébet, apja neve Rajnai János, nyugalmazott MÁV-kalauz. Nevezett 1942-ben vonult be Tapolcára a repülőszökhöz és 1945 augusztus 3-án a Bécsújhegy melletti foglytáborból vittek Fokszányba. A hazatért volt hadifoglyoktól értesítést kérünk sorsáról a „Világosság” szerkesztőségébe.

A Népvédelem, a Demokrata Nők Szövetsége és a Szakszervezeti Tanács meghív mindenkit 19-én, pénteken délután hat órára a Diákház nagytermében tartandó előadásra.

Előadók: Rápeanu Grigore főügyész és Heves Ferenc.

Az előadás címe: A görög nép harca a szabadságért és békéért.

Belépés díjtalan.

Vádlottak padjára a cinkosokat is!

Nem tagadták meg magukat a multban sem. Mig a közélet porondján tetszelegtek és a nép színe előtt javeszekeltek a kisebbségi sorsért, bent a nagyvállalatokban, igazgatói székekben egyetértve osztozkodtak a haszonon.

A manisták és magyar cinkosok.

A manista kisebbség-politika százával és ezrével dobta ki a magyar nemzetiségű vasutasokat állásaikból és egyre-másra szaporodtak a jogfosztások, a manisták magyar kebelbarátai jól megfértek egymással a bárszonyszékekben. A cinkosságból származó haszonért nem volt fontos számukra a magyar nép sorsa.

Ezt akarták újra kezdeni a háboru után is.

Szárazajtán, Csikszentdomokoson, Gyantán, Tekén és még egy sor más helyen Maniu gyilkos bandái békés földműveseket, asszonyokat öldöstek de a multból átmenekült magyar cinkosok a véres tetemek fölött felújították büinos szövetségüket. Összefogtak az ország, az építő demokrácia s ha kellett a magyar nép ellen is, hogy elvesztett pozícióikért ujja a magyar nép nyakára ülhessenek.

Tiokban szervezkedtek életünk ellen. Megtévészto álarukban egyik oldalon a románok, másik oldalon a magyarok ellen uszítottak. A két nép egymásra talált demokrata fiatalok testvéri szövetsége ellen nem riadtak vissza semmiféle eszköztől. Sötét alakjuk az elmúlt három év alatt ott volt mindenütt, ahol terebélyesedő demokráciánk, felszabadult népi és nemzeti életünk ellen aknamunka folyt.

Ők voltak azok, a manisták, magyar cinkosai, akik a gyalázkodó röpcéduláktól kezdve, az udvarhelyi fegyveres zavargásig és a lövétei gyilkosságig mindent megpróbáltak, hogy az ítélő magyar nép újabb szerencsétlensége árán is felülkerelkedjenek. Tervük a demokrácia harcos éberségén, a józan, dolgozó magyar nép ellenállásán megbukott. De most, amikor Románia népe felelősségre vonja a hazaáruló Maniut és társait, könyörületsek lehetünk-e magyar cinkosaihoz? Megbocsáthatunk-e azoknak, akiket mult büneik ellenére is befogadtunk az építés munkájába, de ők a közös munka helyett inkább áruló bandákba szervezkedtek ellenünk? A magyar nép nem bocsáthat meg nekik. Sebesi János és társai, akik nyíltan a magyargyilkos manisták oldalára álltak, nem lehetnek tagjai a magyar társadalomnak, többé nem kaphatnak helyet demokráciánkban. Ott van a helyük a vádlottak padján a manisták mellett.

A magyar nép követeli ellenségei megbüntetését.

19 Németországból visszaszívargot erdélyi vasgárdisták tartóztattak le Aradon

ARAD. — Kürtös határállomáson át megérkezett Aradra a Németországból visszatért román állampolgárok első csoportja. A hazatérőket tüzetes ellenőrzés alá vették és kiderült, hogy 19 volt vasgárdista és erdélyi származású száz

Rápeanu főügyész rendeletére Ujra letartóztatták Krémel Miksát, a hadirokkantak ekonomájának család és sikkasztó vezetőjét

KOLOZSVAR. — A hadirokkantak ellátószerveinek sikkasztó, panamázó vezetőjét, Krémel Miksát, — akj ellen már hónapok óta folyik a vizsgálat — szerdán az esti órákban az ügyészség rendeletére ismét letartóztatták. A nagyméretű visszaélések és panamák, amelyek központjában Krémel állott, a város dolgozóinak körében általános felháborodást keltett annak idején. Krémel a szegénysorsu hadirokkantak összegyűjtött pénzét sikkasztotta el és sötét manipulációival súlyos károkat okozott a vezetése alatt álló ellátószerveknek.

A HADIROKKANTSZÖVETSÉG SIKKASZTÓI

Az ügygel kapcsolatban munkatársunk felvetette a Hadirokkant Szövetség erdélyi központja vezetőinek, Elninsohi Oliviu és Nicu Gheorghe igazgatók többmilliárdos sikkasztási ügyét és azt hogy ennek a nagyszabásu panamának vizsgálati anyaga milyen stádiumban van?

— Ennek a botrányos ügynek a kivizsgálása szintén szakértők igénybevételét és igen sok tanu kihallgatását kívánja meg — felelt a kérdésünkre a főügyész. A vizsgálóbírói munka teljes lendülettel folyik és a jelek szerint rövidesen ebben az ügyben is elkészíthetik a vádiratot, hogy a törvényszék mielőbb letárgyalja az ügyet.

— Azok akik a dolgozók pénzével hűltlenül bannak, megérdemlik, hogy a törvény legteljesebb szigorát alkalmazzuk velük szemben és ez így is fog történni — fejezte be Rápeanu főügyész. Krémel Miksa és a Hadirokkant Szövetség erdélyi központjának milliárdos sikkasztási ügyében adott tájékoztatást.

MEGDÖNTHETETLEN BIZONYÍTÉKOK

A szakértői vélemények és a vizsgálóbírói kihallgatások eredménye alapján Rápeanu főügyész elrendelte Krémel Miksa újbóli letartóztatását.

— Megdönthetően bizonyítékaink vannak Krémel bűnösségére — mondotta munkatársunknak Rápeanu főügyész — és éppen ezek tettek szükségessé hogy Krémel előzetes letartóztatásban várja be ügyének törvényszéki főtárgyalását, mert az ügy súlyosságát való tekintettel szűkösztől is tartani lehetett.

A dolgozók társadalmi megnyugvással veszi tudomásul a főügyész nyilvánkozatainak különösen azt a részét, hogy a kisebbségek megkárosító sikkasztó panamistákra a törvény teljes szigorával sújtanak le és valmennyien felelni fognak nép- és társadalomellenes bűneikért.

Szabaddá tették az egész országban az élelmiszerszállítást

BUKAREST. — Teohari Georgescu belügyminiszter két nagyfontosságú körrendeletét intézte az ország valamennyi megyefőnökségéhez, rendőr- és csendőrfelügyelőségeihez és valamennyi községi előljáróságához.

Az egyik rendeletben a belügyminiszter nyomtatékosan felhívja a hatóságok figyelmét arra, hogy az élelmiszerek szabad forgalmáról szóló intézkedéseket haladéktalanul ismertessék a legeldugot-

tabb falvak lakosságával is s mindent kövessenek el azok ellen, akik ezt a szabad forgalmat bármilyen címen meg akarják akadályozni. Akik megkísérik az élelmiszerek szabad forgalmának megakadályozását, legyenek azok hatósági személyek, vagy bárki más, szabotázs-cselekményt követnek el és aszerint büntetik.

A fentiek érdekében azonnal meg kell szüntetni a városi vámhatárokat s fel

kell számolni a megyei önellátás rendszert. Az egyes megyék közt szabadabbá kell tenni a forgalmat.

A második körrendelet, mely távirati uton érkezett a hatóságokhoz, az árak szigorú ellenőrzését teszi kötelezővé. A hatóságoknak köteleességük a piaci árakat ellenőrizni, s ellenőrizni azt is, hogy a vevők se adjanak többet az egyes árucikkeikért, mint amennyi hivatalosan meg van állapítva.

Kolozs megyében 43 ezer hektáron vetnek az idén búzát

KOLOZSVAR. — Kolozs megyében megkezdődtek az őszi szántások. A földművelésügyi minisztérium terveze szerint az idén 43 ezer hektár szántóföldet vetnek be búzával. Tekintettel arra, hogy a megyében a gazdák a hármas hárforduló rendszert alkalmazták, ennek alapján ebben az évben csak 21 ezer hektár szántó terület kerülne bevetésre. A minisztérium rendelkezése szerint a 21 ezer hektár és a 43 ezer hektár közötti különbséget a búkkönnyel bevetett területekkel pótolják ki.

A tervezet szerint a búzán kívül

900 hektárt rozssal, 1000 hektárt árpával vetnek be.

A 43 ezer hektár terület részére szükséges búzavetőmaggal részben a gazdák már rendelkeznek, míg a hiányzó vetőmagot a beszolgáltatott mennyiségből fogják kiosztani. A fenti vetésterület bevetéséhez hektáronként 180 kiló, összesen 774 vasuti kocsi vetőmag szükséges.

A mai napig a megye területén 1785 vasuti kocsi búzát csépeltek. Ebből a mennyiségből beszolgáltatottak és természetbeni adóban

visszatartottak 323 vasuti kocsi búzát. A termelőknél maradt még 1462 vasuti kocsi buza. Ebből a mennyiségből levesszük a vetőmagszükségletet, 774 vasuti kocsi, akkor is marad a gazdáknak 688 vagon buza.

A kolozs megyei állami mintabirtokok közel 12 vasuti kocsi vetőmagbuzát termeltek. Ehhez a mennyiséghez a csépel és begyűjtött búzából kiutajtak 20 vasuti kocsival. Az így kapott magból azoknak a gazdáknak osztanak vetőmagot, amelyek észszerű gazdálkodást folytatnak.

Fogyasztási és termelő szövetkezetek felállítását határozták el a fizetéses alkalmazottak részére

BUKAREST. — A szövetkezeti hálózat minél szélesebb kiépítése érdekében az Országos Szakszervezeti Tanács nagy- szabású tervezetet készített el, egyetértésben a Nemzeti Szövetkezeti Intézet vezetésével. A szövetkezetekre ugyanis az új ellátási rendszerben egyre nagyobb szerep hárul.

A tervezet szerint a szakszervezeti mozgalom támogatásával a szakszervezetekbe tömörült munkásság részére fogyasztási és termelő szövetkezeteket fog- nak felállítani. Ezek az új fogyasztási szövetkezetek lennének arra hivatva, hogy a munkás ellátószerveket (ekonomátok) pótolják. Az ellátószervek helyett minden nagyobb vállalatnál a munkások részvételével fogyasztási szövetkezetet állítanak fel s azok révén gondoskodnak az alkalmazottak minél teljesebb és töké- letesebb ellátásáról.

A kisüzemek alkalmazottai részére a tervezet szerint körzeti szövetkezeteket fognak felállítani. Az ugyanabban a kör- zetben lakó kisüzemek és kisvállalatok összes fizetéses alkalmazottai ezekben a szövetkezetekben szerzik be szükségle- teiket.

Elhatározta azt is az Országos Szak- szervezeti Tanács, hogy széleskörű kam- pányt indít az összes intézmények alkalmazottai részére felállítandó szövetke- zetek érdekében is.

A felállítandó szövetkezetek a legszo- rosabban együttműködnek a falusi termelő és értékesítő szövetkezetekkel, hogy az élelmiszerbeszerzést ezáltal is meg- könnyítsék. A falusi és városi szövetke- zetek között a szövetkezetek vármegyei federációját szabályos és állandó össze- kötöttséget létesítenek, sőt szó van arról is, hogy pontosan kijelöljék, hogy melyik városi szövetkezet melyik falusi szövetke- zetekkel fog együttműködni.

A fogyasztási szövetkezetekhez hason- lóan a munkások és fizetéses alkalmaz- zottak foglalkozási ágának megfelelően termelő szövetkezeteket is állítanak fel. Ezek egyetlen központban (federáció) egyesülnek s bel- és külföldi rendelésre is dolgoznak. Természetesen a fogyasztási szövetkezetek ipárikkel való el- látásában is részt vesznek.

szociális részére felállítandó szövetke- zetek érdekében is.

A felállítandó szövetkezetek a legszo- rosabban együttműködnek a falusi termelő és értékesítő szövetkezetekkel, hogy az élelmiszerbeszerzést ezáltal is meg- könnyítsék. A falusi és városi szövetke- zetek között a szövetkezetek vármegyei federációját szabályos és állandó össze- kötöttséget létesítenek, sőt szó van arról is, hogy pontosan kijelöljék, hogy melyik

városi szövetkezet melyik falusi szövetke- zetekkel fog együttműködni.

A fogyasztási szövetkezetekhez hason- lóan a munkások és fizetéses alkalmaz- zottak foglalkozási ágának megfelelően termelő szövetkezeteket is állítanak fel. Ezek egyetlen központban (federáció) egyesülnek s bel- és külföldi rendelésre is dolgoznak. Természetesen a fogyasztási szövetkezetek ipárikkel való el- látásában is részt vesznek.

Élelmiszerszállítás meséjével 60 milliárd régi és félmilliárd új lejt csalt ki két szélhámos több nagyipari vállalatától

BUKAREST. — A rendőrség letartóz- tatta Popescu Emilian veszedelmes szél- hámost, aki Popescu Gorj néven is sze- rept el és egyszer mérnöknek, egyszer lo- vassági tábornoknak, máskor földbirto- kosnak, majd nagyiparosnak vallotta ma- gát és aki a családok egész sorozatát követte el.

Popescu Emilian nemrég szabadult ki a vacaresti börtönből, ahol sikkasztásért és hűtlen kezelésért kiszabott büntetését töltötte. Hamis számlákkal, bankátutalá- sokkal és vasuti fuvarlevelekkel felszerel- ve felkereste a Steana Romana petró- leumipari vállalatot, a Malaxa és a Re-

sica-gyárak beszerzőcsoportjait és élelmi- cikkekre szállításra megrendeléseket véve fel 60 milliárd régi lejt és 500.000 új stabil lejt csalt ki megbízóitól.

Büntársa volt Nicolau Victor, aki se- gédkezett neki a nagyarányú szélhámos- ságok elkövetésében. Ploestiben fogták el őket. Mikor a rendőrségi vonaton a fővárosba kísérté, 100.000 új lejt meg akarták vesztegetni a rendőrszolgálatól, aki jegyzőkönyvet vett fel erről is és büntelként csatolta a megvesztegetési pénzt. Bünlajstromuk összeállítására után átadják őket az ügyészségnek.

Helyzetjelentés a gázberendezési munka frontjáról

Sok a jelentkező, lelkesen folyik a munka

KOLOZSVAR. — A Rendőr-börgyár dolgozói vettek részt csü- törtökön a földgázvezeték munkálatainál. A csoportban nyolc nő is dolgozott.

— Hétfőtől kezdve már erőteljesebb ütemben tudunk dolgozni — mondja Brezlo Dezső építész, aki a Szaktanács részéről irányítja a munkálatokat —, ugyanis még két aszfalttörőgépet állítunk be.

— Rengeteg jelentkező van — folytatja —, sokan a lakásomra jönnek, sokan meg a Szaktanácsot ostromolják. Mindenki részt akar venni ebben a munkában, senki se akar elmaradni attól, hogy legalább egy méterrel ne a saját kezével ássa ki a csővezeték helyét.

MŰVELŐDÉS

Nagy Péter

(Hatalmas szovjet film a Royal-filmszínházban)

Szovjet film pereg a Royal filmszín- házban. Nagy Péter cár forradalmi egyé- niségét s a gazdasági és politikai füg- getlenség utjára lendült Oroszországot örökíti meg.

Történelmi film. Az orosz nép moz- galmas múltjának egy kiszakított darabja s a nagy szocialista forradalmat meg- előző idők legjelentősebb korszaka eleve- nedik meg a vásznon. Mégsem szoká- nyos korrajz, mert az élet sodrában áll s eseményei voltaképpen nem mába futnak és mögöttük egy alkotó államférfi ro- busztus s mégis mélyen emberi alakja magasodik.

A film első felében a svéd-orosz harcok hő megjelenítése áll a középpont- jában. Nagy Péter cár győzelmet arat XII. Károly seregei felött, megépíti Pé- tervárat, a birodalom új fővárosát és ezzel együtt széles ablakot tár a nyugati civilizáció friss áramlatainak. Az ablak nehezen nyílik s a feszítővas felé moz- duló kart a hazai áporodottságba sava- nyodott maradi szellemű szakállas bojár-

sereg próbálja visszatartani. De nem si- kerül. Az országban új ütemet kap az élet. Megkezdődik az Ural-hegység kin- csinek kiaknázása, nem kell többé sun- delyszegért a szomszédba menni.

Es rezedni kezd a bojári-hercegi kiváltságok évszázados tornyának va- kolata is. Tuskófejű hercegfioleák helyébe lép a borotvoszű, ferdeszemű szolgál- legény, a nép fia.

Mindent a sodróerejű történelmet per- gő művészi képítelen kápráztatja a néző szemébe ez az óriási filmművészet. A szovjet művészet reális ábrázolási mód- jának megfelelően a történelem eleven valósággá válik, az alakok pedig nem papírmassé-szerűen, hanem emberközöl- ségben, a többi emberekhez való viszony- nyukban küzdenek, szenvednek, alkotnak és szeretnek. Olyan sajátos ez, amivel ma még csak a szovjet filmek rendel- keznek.

A film egészében is, de különösen részleteiben felejtethetetlenül szép művészi alkotás.

Ünnep'esen fogadták a Kolozsvárra érkezett bolgár katonai művészegyüttest

KOLOZSVAR. — Ünnepélyes fogadtatásban részesítették csütör- tőkön délelőtt a Kolozsvárra érke- zeti bolgár katonai művészegyüt- test. Az állomáson a város vezetői, katonai díszszázad és nagyszámu érdeklődő várta érkezésüket. A ka- tonazenekar indulónak hangja mellett gördült be az állomásra a szerényen. Kolozsvár vendégeit a vármegye részéről Bianu Petre dr. megyefőnök, a város részéről La- zar Constantin polgármester és Veress Pál alpolgármester, a Kommunista Párt nevében Balázs Egon és Alexa Augustin, a Ma- gyar Népi Szövetség képviselője- ben Gál Kálmán, László Endre dr., Vihányó Endre dr. és Frisztök Ist- ván, a Szaktanács részéről pedig Dejeu Dumitru fogadták.

A bolgár és román himnusz el-

hangzása után Lazar Constantin polgármester üdvözölte a bolgár katonai művészegyüttest. Az üd- vözlésre a művészegyüttes vezető- je válaszolt.

— A román és bolgár népnek a reakció ellen vívott elszánt küz- delme a két nép barátságának legerősebb záloga — mondotta.

Dejeu Dumitru a Szaktanács nevében köszöntötte a vendégeket. Hangsúlyozta, hogy a román és bolgár nép a művészi törekvések- ben is egymásra talált, ami szintén erős alkotó pillére annak a hídnek, amely a két országot ösz- szeköti.

Végül a Népvédelem és a Der- mata részéről üdvözölték a román nép vendégeit. A fogadtatást a bol- gár s román himnusz zárta be.

ADÁS-VÉTEL

VILLANYMOTORT 380 V, 7½ HP, majdnem újat elcserélek 220 Voltossal. Motorkerékpárt — tökéletesen — keresek. Központi két szoba komfortos lakást elcserélek hasonló egyszobással. Érdeklődni Sculptoreanu, Unió-utca 10, IV. emelet. 7311

MOTORKERÉKPÁR oldalkosaras, üzemképes, jó gumikkal, aktákkal eladó. Utolsó ára 16.500 lej. Eminescu-utca 8. (Mentő-állomásnál). 2-4 óráig. 7324

PHILIPS rádió 3+1, modern, újtipusú eladó. Pap-utca 49, ajtó 3 7306

ZONGORA jókarban és üveges, tük- rös vitrin eladó. Megtekinthető Balcescu- utca 21 szám alatt, Bodornénál. Gr.

BELVÁROSBAN butorozott szobát keresek. Mária királyné-utca 30. Kaszai. 7325

ALLAST KAPHAT
KOZREMUKODÓ agilis pénzes társat keresek rentábilis üzlethez. Cim a kiadó- ban. 6950

KOLONFÉLEK
KOZELEBRÖL Foksánba utazom. Megbízásokat elvállalok. Vörös Hadsé- reg-utja 7. Kovács. F.

VÁRADRA költözöm teherautóval, Kolozsvárra költöző szállítási körög fe- lét megspórolja. Rákóczi-ut 12, föld- szint. 7325

25-30%-os árengedmény tagjaink részére

VICTORIA

Szövetkezet Porcellánosztályán bármelyik fiókületünkben

	Hivatalos ár, Kedvezményes ár
6 személyes ebédlőkészlet	3.197.— Lei 2.455.— Lei
6 " teáskészlet	795.— " 618.— "
fehér mély, vagy lapos tányér	69.— " 58.— "
bögre	18.— " 16.— "
fehér mély, vagy lapos tányér kis hibával	58.— " 49.— "
tészlász tányér, hibás	34.— " 29.— "

INGATLAN-LAKÁS

ÜZLETHELYISÉG a belvárosban, bár- milyen célra alkalmas, sürgősen átadó. Cim a kiadóban. 6937

SZOBA, konyhahasználatú cserélhető 2 klinikamenti szobával. Költségek stb. ellenében. Cim a kiadóban. 7304

BUTOROZOTT szoba kiadó. Érdeklődni a Newyork szálló portásánál. 7315

ELELMISZERPUZET kiterjedő forgalmu helyen, a tulajdonos betegsége miatt be- rendezéssel együtt eladó. Értekezherini csak vasárnap délután 3-7 óráig Bodornénál, Balcescu-utca 21 sz. alatt. Gr.

CSALÁDI ház sürgősen eladó. Érdeklődni a Borsos vendéglőben, Matyas- utca 1 szám. 7322

KERTES családi ház sürgősen eladó a külvárosban. Dózsa György-utca 16, I. emelet. 7326

ELCSERÉLNEM szoba, konyha és fürdőszobahasználatú lakásorvát 1 szoba- val a főúton. Cim a kiadóban 7321

2 SZOBÁS komfortos, butorozott la- kás keresek. Költségeket megfizetem. Cim: Lőcsi, Sincsi-utca 16 szám, föld- szint. Gr.

ELCSERÉLNEM szoba, konyha, spiciz lakásomat nagyobbál, vagy hasonlóval. Cim a kiadóban. 6923

GOLYÓSCSAPÁGYAK

olmosövek, villanymórok, xenderprás, centrif gák, olajmalmigépek, búza és ku- koricaörlő hengerek, traktorfelek azonnali szállásra kaphatók,

mindennemű gépjavítást,

motor tengelyek és fejek heg- gesztését, vas és bronz ön- lést előnyösen vállalunk.

INDUSTRII DE MASINI

Timisoara, II. Strada Coșbăniceanu No. 8.